

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Homiliarium, Fragment - Cod. Karlsruhe 1423**

**[S.l.], [11. Jh.]**

[urn:nbn:de:bsz:31-33467](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-33467)

143  
714  
ep hoc in uobis dū psecunt odert. Et  
addidit. Quia nesciunt eū q̄ me misit.  
Hoc scdm eā sciam dictū intelligendū  
ē. de q̄ y alibi scriptū ē. Scire autē te  
sensus ē estimat. Hac q̄ppe scientia

**L** q̄ sciunt patrē a q̄ missus ē xp̄s. nul  
lōm psecunt eos q̄ colligit xp̄s. q̄a  
y ip̄i eū eis colligunt a xp̄o. **S. Iuā.**  
Hic r. Dixit ih̄s d. s. **E**cce ego mitto  
uos sic agnos ut lupos. Et ret. **O**m̄

**C**ontraria **beati Ambrosii epi.**  
enī s̄ ista animalia. ut alia  
ab alijs deuorent. S; bon' pastor lu  
pos gregi suo timē n̄ nouit. idōq;  
isti discipuli n̄ in p̄cā s; ad grām diri  
gunt. Sollicitudo enī pastoris boni  
efficit. ut lupi i agnos audere nich  
possunt. Lupi q̄d significare uident  
debem' aduertē. Bestie nēpe s̄ que  
insidiant ouilib'. circa pastorales ū  
sant' casas. habitacū domoz m̄re  
n̄ audent. sonū canū. absentia aut  
deficiā pastoris explorant. ouū gut  
tur inuadunt ut cito strangulent.  
fere rapaces. idēq; nata corpis s̄ r̄gi  
diorū. ut se facile n̄ possunt iflectē.  
ip̄eū quodā suo ferunt. y idō sepe  
ludunt. Tē p̄terea siquē p̄ores ho  
minē uiderint. uocē ei' q̄dā natē ui  
ferunt eripe. si autē homo p̄us eos  
uiderit exagitari memorant. Idō  
cauendū m̄ ē. ne si in hodierno t̄ta  
tu spiritualiū mysterioz grā n̄ potit  
refulgere lupi me p̄us uidisse cre

dant. y sollempne uocis extorsisse suffra  
gū. Hōne lupis istis heretici oparan  
di s̄. q̄ insidiant ouilib' xp̄i. fremunt  
circa caulas nocturno magis tempe  
q̄m diurno. Semp enī p̄fidis nox ē.  
q̄ lucē xp̄i sue nebulis m̄pretatiōis  
obduce. y q̄ntū in p̄fis ē fuscare co  
nant. Her sant' ḡ circa caulas. stabu  
la ū xp̄i m̄re n̄ audent. y idō n̄ sa  
nant. q̄ in stabulū suū n̄ uult eos x̄  
induce. in q̄ curat ē ille q̄ de hierl'm  
descendens icidit in latrones. quē  
uulnerib' alligatis infuso oleo y uino  
ip̄onens in uimentū suū samaritan'  
ille duxit in stabulū. y sanandū sta  
bulario dereliquit. Non accipiunt ḡ  
medicinā. q̄ medicū n̄ requirunt. Si enī  
requirerent. n̄ derogarent. **Explorant**  
pastoris absentia. y idō pastores ecclesiaz  
uel necare. t̄ in exiliū agē x̄ uolunt.  
q̄ p̄sentib' pastorib' oues xp̄i incur  
sare n̄ possunt. Spoliare ḡ gregē  
dn̄i raptores conant. q̄ corporea qua  
dā m̄tis intentione duri ac rigidi. ne  
quaquā solent a suo errore deflectere.  
**Et idō ap̄ls ait.** Hereticū hoīem p̄ unā  
correctionē deuita. sciens q̄ subūsus  
ē q̄ eimodi ē. Hos scripture uerū m̄  
pres xp̄s illudit. ut manes suos inua  
nū effundant impet. y nocē n̄ possunt.  
Qui siquē uersura disputatione curē  
scriptionis sue p̄uenerint. faciunt  
obmutescē. Quē ē enī. q̄ uerbū dī  
n̄ eadē q̄ glā ostendit. Caue ḡ nē ubi

viii

Abt. ...  
Herrn ...  
Heidelberg

uocē tollat heretic. si por eū n̄ ipse  
dephendit. scripit enī dū latet ei y  
fidia. si aut̄ dūta impietatis ei agno  
ueris. iacturā p̄ uocis timē n̄ poris.  
Cauē q̄ uersute disputationis uenena.  
Animā petunt. guttur yuadit. uita  
lib̄ uuln̄ infligunt. Graues s̄ mor  
sus hereticor. q̄ ipsis ḡuiores y rapa  
ciores bestis. nullū auaricie finem  
impietatisq; nouerit. Nec uos moueat.  
qd̄ formā p̄tendē uident̄ humanā.  
Et si foris homo cernit. int̄ bestia stre  
mit. y idō eos lupos eē n̄ dubiū est.  
iuxta dñi ihu diuinā sententiā. q̄  
ait. Attendite uob̄ a falsis p̄phis. q̄  
ueniunt ad uos in uestim̄tis ouiu.  
int̄ aut̄ s̄ lupi rapaces. Ex fructib̄  
eor̄ cognoscetis eos. Siq̄s q̄ specie  
mouetur. fructū int̄roget. Audis ali  
quē sacerdotē dici. uestitū ouis ha  
ber. facta p̄donis. foris ouis. int̄ lup̄  
ē. q̄ modū n̄ habet rapinariū. q̄ tamq̄.  
In nocte schitico m̄bra durat̄ gelu. cru  
ent̄ ore circūuolat. querens quē de  
uoret. Non uob̄ uidet̄ lup̄. q̄ huma  
nē necis insaturabilis crudelitate  
fidelū morte p̄p̄oz rabiē suā desi  
derauit explere. Ululat iste n̄ t̄tat.  
q̄ necat uocis auctore. y sac̄lego sermo  
ne bestiale murm̄ int̄strepit. qui n̄  
ostendit̄ dñm̄ ih̄m̄ ēnē p̄sule uite. Au  
diuim̄ ei ululat. cū morbe gladius  
mitteret̄. dentes aspos. ora tumida  
p̄ferebat. y putabat qd̄ uocē omib̄

abstuliss; quā solus amiserat. Et idō  
ut hos lupos effugē possim. docet dñs  
qd̄ sequam̄. dicens. Nolite portare sac  
culū neq; perā. neq; calciam̄ta. Qd̄  
sit sacculū n̄ eē portandū. alibi eui  
dent̄ exp̄ssit. Scripsit enī matheus  
quō dix̄ ad discipulos suos dñs. Nolite  
possidē aurū. neq; argentū. Si phibe  
mur aurū possidē. qd̄ diripe qd̄ au  
ferre conam̄. Si qd̄ habes donare p̄  
ciperis. quēadmodū cōgeris qd̄ n̄ habes.  
Qui p̄dicat n̄ furandū furaris. q̄ dicit n̄  
mechandū mecharis. qui execraris y  
dola sac̄legū facis. q̄ in lege gl̄aris. y  
p̄uaricationē legis dñi inhonoras. Ho  
men enī dñi y uos blasphemat̄. Non sic  
petrus ap̄ls. q̄ prim̄ dñice executor  
sententię. ut ostendet̄ n̄ inuacuum  
dñi effusa mandata. cū posceret̄ a pau  
pe ut ei aliqd̄ pecunie largiret̄. ait.  
Argentū y aurū n̄ habeo. Ille gl̄at̄ qd̄  
n̄ habeat argentū atq; aurū. uob̄ pu  
dori ē nun̄ adhuc habē quā cupitis.  
Est q̄ y paupes gl̄osa. q̄ ē y beata pau  
ptas. sic scriptū ē. Beati paupes sp̄i.  
Tam̄ n̄ tā hoc gl̄at̄ petrus qd̄ argentū  
y aurū n̄ habeat. quā qd̄ seruet̄ dñi  
mandatū q̄ p̄cept̄. Nolite aurū possi  
dere. Hoc ē dicere. Vides me xpi eē  
discip̄lm̄. y aurū ame requir̄. Aliud  
nob̄ multo p̄ciosī auro donauit. ut  
in noīe ei opem̄. Itaq; n̄ habeo qd̄ n̄  
dedit̄. s; qd̄ dedit̄ habeo. In noīe dñi  
ihu surge y ambula. Sicut̄ q̄ q̄ hor

rea uult egregandis edificare frum-  
tis dnice sententie auctoritate rep-  
hendit. ita q̄ sacculu uult auro pa-  
rare cōdendo. neuū resp̄hensionis in-  
currit. Non perā neq; calciamenta.  
vtrūq; de corio mortui animantis cō-  
fici solet. Nūch aut̄ in nob̄ dñs ihs  
mortale uult eē. Deniq; ad moysen  
dic̄. Solue calciam̄tū pedū tuorū. loc̄  
enī in q̄ stat̄ t̄ra sc̄a ē. Mortale itaq; y-  
trenū calciam̄tū iubet̄ solue. cū mit-  
teret̄ ad pplm̄ liberandū. Huī enim  
minis̄ munis̄ timē nich̄ debet. nec  
asuscepto officio mortis piculo retar-  
dari. Ipse enī cū ad defensionē fr̄m  
hoc ē uideoꝝ uoluntarī recepisset.  
calūpnię t̄roze reuocat̄ ē ab icepto  
y fugit ex egypto. y ictō cū dñs affec-  
tū eī pbasset. conditionē aut̄ uidiss̄  
infirmit̄. animi eī m̄tisq; uestigiū  
mortalib̄ uinculis censur̄ exuendū.

**P***Om̄ib̄. S̄mo b̄ Augustini ep̄i.*  
saluū q̄ cantat̄ dño. uidet̄ sc̄is mar-  
tyrib̄ uenire. s; si memb̄ xp̄i sum̄. sic  
eē debent̄. ad nos om̄s p̄tinere itelli-  
gam̄. Q̄ seminant̄ in lac̄mis. ī gau-  
dio metent̄. euntes ibant̄ y flebant̄.  
mittentes semina sua. uenientes aut̄  
uenient̄ cū exultatione tollentes ma-  
nipulos suos. Quo euntes. y unde ue-  
nientes. Q̄d seminantes in lac̄mis.  
Que s̄t semina. Qui manipuli. Fun-  
tes ī mortē. uenientes a morte. Fun-  
tes nascendo. uenientes resurgendo.

Seminantes oya bona. metentes merce-  
de et̄nam. Semina q̄ s̄t m̄a q̄cqd̄ bo-  
ni fecerim̄. manipuli n̄r̄i qd̄ in fine  
recipiem̄. Si q̄ s̄t semina bona opera.  
q̄re cū lac̄mis. cū hilarē datorē dili-  
gat̄ d̄s. Hic p̄mū uidete km̄. qm̄  
maxime ad beatos m̄r̄es ūba ista p̄ti-  
neant. Nulli enī tantū impender̄t.  
q̄ntū illi q̄ se ipsos impender̄t. sicut  
dic̄ ap̄ls paul̄. Et ipse impendar̄ pan-  
mab̄ ur̄is. Impender̄t enī se ipsos con-  
fitendo xp̄m̄. y iplendo eī aduictorio  
qd̄ dictū ē. Ad mensā magnā sedisti.  
setto quō talia te oportet p̄parare.  
Que ē mensa magna. n̄ unde accipim̄  
corp̄ dñi y sanguinē. Q̄d ē setto qm̄  
talia te oportet p̄parare. n̄ qd̄ beatus  
iohs̄ exponit. sic xp̄s̄ p̄ nob̄ aiām suā  
posuit. sic y nos debent̄ aiās p̄ fr̄ib̄ po-  
nere. Ecce quantū impender̄t. S;  
numq̄d̄ perit̄. q̄ndo securitate ad nō  
etiā de capillo acceperunt. Perit man̄.  
n̄ n̄ perit pilus. Perit caput. ubi n̄  
perit capillus. S; ubi n̄ perit palpebra.  
perit oculus. Hac q̄ magna securi-  
tate accepta. impender̄t se ipsos. Opi-  
bus q̄ bonis seminem̄ cū temp̄ ē. di-  
cente ap̄lo. Qui parce seminat. par-  
ce y metet. Infatigabiles inq̄t cū t̄p̄  
ē opem̄ bonū ad om̄s. maxime aut̄  
ad domesticos fidi. Et iterū. bonū  
inq̄t facientes. n̄ deficiam̄. t̄p̄e enī  
suo metem̄. Qui defecit in semine.  
n̄ gaudebit̄ ī messe. Q̄re q̄ in lac̄

mis. cū omnia bona opa nra habe debe  
ant hilaritate. Et quide de miris di  
ci pot. qz cū lacrimis seminauerit. forti  
ter enī certauerit. y ī magnis tbulati  
onib' fuerit. Nā ut eoz lacrimas xpc  
solaret. transulit eos y īstigura  
uit in se. y dix. Tristis ē aīa mea usqz  
ad mortē. Veruntam frs mei uidet  
m. qd caput nrm infirmiorib' mem  
bris suis opassū ē. ne de se forte mō  
infirma despicient. y sic ē humana  
fragilitas morte p̄pinq̄te pturba  
rent. y dicent n̄ se ad d̄m p̄tinere.  
nā si p̄tinēt gaudent. Idō prius  
xpc dix. Tristis ē aīa mea usqz ad  
mortē. Pat̄ si fieri pot̄ fūseat ame  
calix iste. Quis hoc dicit. Que po  
testas. Que infirmitas. Audi quis  
dicit. Potestātē habeo ponendi aīam  
meā. y iterū sumendi eā. Hemo eam  
tollet a me. s; ego pono eā. Hec pote  
stas tristis erat. q̄ndo faciebat qd n̄  
facet n̄ uolūisset. Potestate enī fecit  
n̄ additione. qz ipse uoluit. n̄ qz uide  
us potuit. Transfigurauit q̄ in se  
infirma m̄bra corpis sui. Et forte de  
illis dictū ē q̄ seminant in lacrimis ī  
gaudio metent. idē de infirmiorib'.  
Hon enī in lacrimis seminabat ille ipsi  
xpi magni p̄co. q̄ndo dicebat. Ego  
enī iam imolor. y t̄p̄ resolutionis  
meę instat. Bonū certam certauī.  
cursū cōsumauī. fidē seruauī. De  
cetero sup̄ē ī corona iusticie. coro

na de manipulis. Sup̄ē inq̄r ī co  
rona iusticie. quā reddet ī d̄ns in  
illa die iust' iudex. q̄si dicit. Redde  
m̄ messe. cui me ipsū impendo sem  
tē. Hec ūba q̄ntū intelligim' frs ex  
ultantis sē n̄ plorantis. Humquid  
q̄ndo ista dicebat in lacrimis erat. Nō  
ne similis erat hilari datori quē di  
ligat d̄s. Ad infirmos q̄ referam̄ hec  
uerba. ut nec ipsi despēnt q̄ in lacrimis  
seminauerit. qz si seminauerit in la  
cimis. t̄nsiet dolor y gemit. t̄nsit t̄sti  
cia cū fine. y uenit leticia sine fine.  
Veruntam frs km̄. ecce qm̄ m̄ uidet  
ad om̄s p̄tinere qd dictū ē. Qui sem  
nant in lacrimis. ī gaudio metent.  
euntes ibant y flebant mittentes  
semina sua. uenientes autē uenient  
ī exultatione tollentes manipulos suos.  
Audite. si adiuuante d̄no explicare po  
tuero. quēadmodū ad om̄s p̄tineat.  
euntes ibant y flebant. Ex q̄naseim  
m'. Q̄s enī stat. Quis n̄ ex q̄ uia n̄t  
ut cogit ambulare. Infans nat' ē.  
crescendo ambulat. mors finis ē. in  
de iā ueniendū ē. s; cū exultatione.  
Q̄s enī n̄ hic plorat in uia ista mala.  
q̄ndo ipse infans a ploratu incipit.  
Utiqz infans q̄ndo nascit' de angustis  
uteri in hui' mundi latitudine fun  
dit'. de teneb' p̄cedit ad lucē. y tam  
de teneb' ueniens ad lucē. plorare pot̄.  
ridere n̄ pot̄. Et rident hoīes. y plo  
rant hoīes. y qd rident hoīes ploran